

OSAAMISTA
SIJAISHUOLTOON

OPIT JAKOON

OSSI-HANKKEESSA TUOTETTujen MATERIAALIEN
KÄYTTÄMINEN SOSIAALIALAN KOULUTUKSESSA

MERVI MÄKELÄ-LEHTOLA JA SENNI LAINE
OSAAMISTA SIJAISHUOLTOON -HANKKEEN RAPORTTI
HUHTIKUU 2022

OSAO Diak

OAMK
OULUN AMMATTIKORKEAKOULU

SUOMEN
DIAKONIA
OPISTO

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Sisällys

1 Johdanto	1
2 Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto	2
3 Työtä ohjaavat säädökset ja määräykset	3
Rajoitta vai rajoittaa	3
Julkisen ja yksityisen välissä - perhehoidon valvonnan päivä	5
Hyvän kohtelun suunnitelma	6
Kirjaamisen workshop	6
Varmuutta valvontaan	7
4 Erityislasten kanssa toimiminen	8
Vakavan kaltoinkohtelun vaikutus lapsen kehitykseen ja seurausten huomioiminen arjessa	8
Traumatisoituneen nuoren kohtaaminen	8
Sijoitetun lapsen kohtaaminen ja grooming-ilmionä	8
Ohjaajan tunnetaidot ja sietoikkuna	9
Epävakaata persoonallisuus nuoren selviytymiskeinona	9
Ohjaajan neopsytaidot –koulutus	10
5 Tietoa ja menetelmiä arjen työskentelyyn	11
Motivoiva haastattelu	11
Minä seksuaalikasvattajana	11
Päihdetyön workshop	12
Vanhemmuuden tukeminen	12
Voimaa vertaisilta, kokemusasiantuntijat sijaishuollossa	13
Hengitys- ja maadoitusharjoitukset	13
Työkaluja nuoren kohtaamiseen	14
6 Ohjaajan työssäjaksaminen ja alan veto- ja pitovoima	15
Ohjaajan työssäjaksaminen	15
Sijaistraumatisoituminen sijaishuollossa	15
Lahjotaan ne rakkaudella	15
Tulevaisuuden sijaishuoltoa -loppuseminaari	16
Hankkeen tuottamat raportit	19
Lähteet	20

OSAO Diak

OAMK
OULUN AMMATTIKORKEAKOULU

SUOMEN
DIAKONIA
OPISTO

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

1 Johdanto

Tämän ohjekirjan tarkoitus on antaa opettajille vinkkejä Osaamista sijaishuoltoon -hankkeen sivustolla olevan materiaalin hyödyntämiseen sosiaali- ja terveystieteiden perustutkinnon lähihoitajien opetuksessa. Osaamista sijaishuoltoon hankkeen sisällöt ja materiaalit soveltuvat etenkin Lasten ja nuorten kasvatuksen ja hoidon osaamisalan (LANU) osaamisalan opiskelijoiden [Lapsen, nuoren ja perheen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen](#) tutkinnon osaan, [Mielenterveys- ja päihdetyön](#) osaamisalan opiskelijoille ja tietyiltä osin myös valinnaiseen [Lasten ja nuorten mielenterveystaitojen edistäminen](#) – tutkinnon osaan. Tämä opas on tehty toisen asteen koulutusta ajatellen, mutta toivomme toki materiaaleja hyödynnettävän myös ammattikorkeakoulujen opetuksessa!

Ohjekirjan kautta saa nopeasti käsityksen siitä, mitä ja miten eri materiaaleja voi hyödyntää. Tässä raportissa OSSI-hankkeen sivuston koulutusten materiaalit on luokiteltu ja niputettu tiettyjen teemojen alle. Koulutusmateriaalien teemoittain järjestäminen helpottaa tiedon hakua, koska lukijan ei tarvitse lähteä OSSI-hankkeen sivustolta erikseen tutustumaan eri koulutuspäivien sisältöihin.

Suurimmasta osasta OSSI –hankkeen koulutuksista on olemassa diat ja koulutustallenne. OSSIn kehittämispäivät olivat päivän mittaisia koulutuksia ja kohderyhmänä olivat lastensuojelun sijaishuollon toimijat (sosiaalityöntekijät, laitosten ohjaajat, lastensuojelun sijaishuollon lasten kanssa työskentelevät), alaa opettavat opettajat sekä muut lastensuojelun ja oppilaitosten rajapinnassa olevat. Menetelmäkoulutuksissa perehdyttiin erilaisiin menetelmiin ja apuvälineisiin, joiden tavoitteena on lisätä nuorten osallisuutta työskentelyssä. Niissä kohderyhmänä olivat paitsi lastensuojelulaitosten ohjaajat mutta myös kaikki muut sijoitettujen lasten kanssa työskentelevät tahot. Workshopeissa keskityttiin etsimään uusia näkökulmia aiheisiin, jotka sijaishuollon ohjaajille tehdyn kyselyn mukaan haastavat usein ongelmia lastensuojelulaitosten arjessa. Meillä ei ole dioja kaikista koulutuksista ja joidenkin koulutusten luennoitsijan kanssa oli sovittu, että tallenne sai olla katsottavissa vain määräajan.

Osaamista sijaishuoltoon -hankkeen nettisivuilta löytyy myös sijaishuoltoon liittyviä ajankohtaisia blogikirjoituksia. Kirjoittajina ovat toimineet OSSI-hankkeen projektihenkilöt ja vierailijat sidosryhmistä. Blogien aihepiirit liittyvät laajasti lastensuojelun ja sijaishuollon kenttään ja sitä opettavien oppilaitosten arkeen. Blogikirjoituksia voi hyödyntää esimerkiksi oppituntien alussa virittämään yhteistä keskustelua. Tietopankki-otsikon alla on koottuna hankkeen ulkopuolista materiaalia, kuten erilaisia työmenetelmiä arjen ohjaustyöhön, arvioinnin tueksi ja omaohjaustyöskentelyyn sekä linkitetty sijaishuollossa mahdollisesti hyödyllisiä oppaita ja julkaisuja. Linkit tosin saattavat ajan mittaan vanhentua, sillä niiden ylläpidosta vastaavat muut tahot.

2 Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto

“Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon suorittaneella on laaja-alaiset perusvalmiudet ammattialan eri tehtäviin ja erikoistuneempi osaaminen ja työelämän edellyttämä ammattitaito vähintään yhdellä työelämän toimintakokonaisuuteen liittyvällä osa-alueella. Perustutkinnon suorittanut lähihoitaja ”- -” osaa toimia työssään alan säädöksiä ja toimintaohjeita sekä arvoperustaa ja ammattietiikkaa noudattaen. Hän osaa toimia ammatillisessa vuorovaikutuksessa sekä moniammatillisissa ja monikulttuurisissa toimintaympäristöissä. Hän osaa suunnitella, toteuttaa ja arvioida asiakkaan tai potilaan terveyttä, hyvinvointia, toimintakykyä sekä kasvua ja osallisuutta edistävää hoito- ja huolenpityötä erilaisissa sosiaali- ja terveydenhuollon tai kasvatuksen toimintaympäristöissä. Hän osaa antaa asiakaslähtöisesti palvelujen ohjausta, hyödyntää monipuolisesti hyvinvointiteknologiaa ja kehittää omaa ammattitaitoaan elinikäisen oppimisen mukaisesti. Hän osaa huolehtia potilas- ja asiakasturvallisuudesta, toimia aseptisesti ja ergonomisesti sekä huolehtia työturvallisuudestaan ja työhyvinvoinnistaan.”

“Lasten ja nuorten kasvatuksen ja hoidon osaamisalassa hän osaa edistää varhaiskasvatuksessa lapsen kasvua, hyvinvointia ja oppimista sekä lapsen, nuoren ja perheen terveyttä ja hyvinvointia. Mielenveys- ja päihdetyön osaamisalassa hän osaa työskennellä mielenveys- ja päihdetyössä sekä tehdä alan asiakas- ja verkostotyötä ”- -”. Lasten ja nuorten mielenveydestaitojen edistäminen valinnainen tutkinnon osa tuottaa osaamista lähihoitajalle lasten ja nuorten mielenveydestaitojen edistämiseen ”- -”. Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon suorittanut voi työskennellä erilaisissa hoidon ja huolenpidon, vanhus- ja vammaispalvelujen, mielenveys- ja päihdetyön, kotihoidon, varhaiskasvatuksen, lastensuojelun, lapsiperheiden sekä erilaisissa sosiaali- ja terveydenhuollon avohoidon sekä laitoshoidon työtehtävissä” (sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon [ePerusteet](#))

THL:n Kysy ja kuuntele -hankkeen loppuraportin mukaan lastensuojelulaitosten työntekijöiden ammatillisuus ja osaaminen on yksi keskeinen lasten hyvinvointia tukeva tekijä. Ammatillista osaamista tarvitaan mm. päihderiippuvuuteen ja neuropsykiatriisiin häiriöihin. Sijoitetun lapsen arjessa sijaishuoltoajan aikuiset ovat lapsen lähiaikuisia ja heidän roolinsa lapsen hyvinvoinnin, kasvun ja kehityksen turvaamisessa on merkittävä. (Eriksson & Korhonen 2022, 80 – 83.)

Osaamista sijaishuoltoon -hankkeen materiaaleista saa paljon ajantasaista ja keskeistä tietoa sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon ammattitaitovaatimusten sisältöalueisiin. Kaikkia hankkeen materiaaleja voi hyödyntää lähihoitajien koulutuksessa.

Materiaaleista löytyy tietoa lakeihin, asetuksiin ja määräyksiin, perus-, ihmis- ja lapsen oikeuksiin, rajoitustoimenpiteisiin, omavalvontaan, suunnitelmalliseen työskentelyyn ja asiakastyön dokumentointiin. Lisäksi materiaaleissa on tietoperustaa ja asiakastyön työmenetelmiä laitoshuollon arjessa puhututtaviin nepsy-, päihde- ja mielenterveyshaasteisiin, traumatisoituneen nuoren kohtaamiseen, grooming-ilmioon, ohjaajan tunnetaitoihin ja sietoikkunatyöskentelyyn. Oleellista on myös vanhempien ja eri ammattiryhmien kanssa tehtävä monialainen yhteistyö. Unohtaa ei pidä myöskään ohjaajan työssäjaksamista ja alan veto- ja pitovoimatekijöitä.

3 Työtä ohjaavat säädökset ja määräykset

THL:n Kysy ja kuuntele -hankkeen loppuraportissa tuodaan esille, että sijaishuollossa olevien lasten oikeusasiamiehelle tehdyt kantelut liittyvät mm. lasten perusteettomiksi kokemiin rajoitustoimenpiteisiin ja laitosten käytänteisiin ja sääntöihin (Eriksson & Korhonen 2022, 18 - 19). Suunnitelmallisen ja tavoitteellisen asiakastyön toteuttamisessa lähihoitajalla on oltava vankka lainsäädäntöosaaminen. Hänen täytyy tietää, missä laissa ja millä tavalla lastensuojelulaitosten toimintoja ja arjen toimenpiteitä säädellään. Lisäksi täytyy tietää, miten lastensuojelulaissa määriteltyä hyvän kohtelun suunnitelmaa toteutetaan osana omavalvontaa, minkälaisia sääntöjä laitoksessa voi olla, missä tilanteissa ja miten rajoitustoimenpiteitä voidaan käyttää.

Ohjaajan työssä lähihoitajalta vaaditaan myös hyviä suullisia ja kirjallisia kommunikointitaitoja. Raportit ja lausunnot ovat tärkeitä niin työyhteisön kollegoille kuin yhteistyöverkostoille. Tavoitteellisen asiakastyön toteutuksessa keskeistä on ammatillisen kirjaamisen tärkeys. Lähihoitajan tulee osata havainnoida lasta ja nuorta ja tehdä asiakaskohtaisesti arjen kirjauksia. Työntekijän pitää pystyä perustelemaan työssä tehdyt ratkaisut sekä kirjaamalla ne järjestelmään että kertomalla ne lapselle tai nuorelle. Ohjaajan rooli korostuu lasta koskevissa päätöksissä, sillä ohjaaja tuntee lapsen arjen parhaiten. Yhdessä muun henkilökunnan kanssa lähihoitaja toteuttaa hoitoa ja kasvatusta lapsen iän mukaista kehitystä tukemalla lapsen edun mukaisesti (Kivelä, Liukkonen & Niemi 2015, 260).

Tähän osioon on koottuna valvontaan, lakiosaamisen ja kirjaamiseen liittyvät koulutuspäivät ja muut aiheeseen liittyvät materiaalit.

Rajoitta vai rajoittaa

OSSI-hankkeen käynnistyessä kysimme sekä ohjaajilta että sijoitetuilta lapsilta ohjaajien koulutustarpeista. [Turvassa vai säilössä -raporttiin](#) koostetut vastaukset kertoivat koulutustarpeista

muun muassa päihteisiin ja rajoitustoimenpiteisiin liittyen. Nämä olivatkin aiheena OSSI-hankkeen ensimmäisessä, 6.10.2020 järjestetyssä kehittämispäivässä. Ennen koulutusta ehdimme tehdä vielä [Sekaisin -raportin](#), jossa pureudutaan syvemmälle päihdeteemaan. Kehittämispäivän johdannossa OSSI-hankkeen projektipäällikkö Senni Laine avaa lastensuojelulaitoksiin sijoitettujen ja sijoitettuin olleiden nuorten kokemuksia päihteistä lastensuojelulaitoksissa ja niistä eroon pääsemisestä. Millaisia aineita he ovat käyttäneet (eli mitä aineita Pohjois-Suomessa liikkuu), miten he toivoisivat ohjaajien toimivan havaittuaan nuoren päihteiden käyttämisen ja, mikä auttaisi eroon päihteiden käytöstä?

Päivän muissa esityksissä mm. pohditaan lastensuojelulaissa määriteltyjä rajoitustoimenpiteitä perus- ja ihmisoikeuksien näkökulmasta. Miten rajoitustoimenpiteitä voidaan soveltaa, kun nuori käyttää päihteitä tai hatkaa? Toteutuuko sijaishuollon aikana lapsen oikeudet palveluihin ja tukitoimiin, esimerkiksi sijoitetun lapsen oikeus päihdehoitoon? Minkälaisissa tilanteissa poliisin virka-apua voidaan pyytää?

OHJELMA

8.00 Aamukahvit

8.30 **Päivän avaus**

Mikko Oranen, kehitysjohtaja, Nuorten Ystävät

8.50 **Päihdehoidon järjestäminen - lapsen oikeus**

Miten rajoitustoimenpiteitä voidaan soveltaa, kun lapsi käyttää päihteitä tai hatkaa.

Tapio Rätty, esittelijäneuvos, Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia

10.45 Jaloittelutauko

11.00 **Hyviä käytäntöjä lastensuojelun laitoshoidosta**

Marjo Oinonen, palvelupäällikkö, Perhekuntoutuskeskus Lauste

12.00 Lounas (omakustanteinen)

12.45 **Poliisin katsaus: hatkat, huumeet ja alaikäisten tekemät rikokset**

Irmeli Korhonen, tutkinnanjohtaja/rikosylikonstaapeli, Oulun poliisilaitoksen nuorisoriikosryhmä

13.30 Iltapäiväkahvit

14.00 **Riippuvuudesta itsenäisyyteen ja nuorten päihteidenkäytön trendit**

Liisa Ikni, Päihdepsykiatri ja traumapsykoterapeutti, Suvera Oy

15.30 **Päivän yhteenveto**

Maija Hiltunen, kehittäjäsosiaalityöntekijä, Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Koulutuspäivästä ei valitettavasti ole tarjolla tallennetta, mutta pääset koulutuspäivän esityksiin [tästä linkistä](#).

Julkisen ja yksityisen välissä - perhehoidon valvonnan päivä

Perhehoidon kehittämispäivä järjestettiin 16.3.2021 ja siinä pohdittiin perhehoidon nykytilaa ja kehittämistarpeita. Kuka sijaisperheitä – lasten kasvatusta ja kodin olosuhteita – valvoo? Perhehoitolain mukaan sijaisperheet kuuluvat yksityisinä koteina niin sanotun kotirauhan piiriin, eli vaikka perheet toteuttavatkin julkista hallintotehtävää toimeksiantosopimuksen nojalla, ei heitä voida valvoa samalla tavalla kuin lastensuojelulaitoksia. Laissa valvonta on annettu sijoitetun lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tehtäväksi. Hän vastaa siitä, että sijoituspaikka vastaa lapsen etuun ja tarpeisiin, myöntää sijoitetulle lapselle hänen tarvitsemansa palvelut, ja myöntää sijaisperheelle tämän mahdollisesti tarvitsemat palvelut lapsen kasvun ja kehityksen tueksi.

Perhehoidon valvonnan päivässä pureudutaan perhehoitajan asemaan ja perhehoidon valvontaan. Viime vuosina on puhuttu paljon lastensuojelulaitosten valvonnasta, mutta myös perhehoidossa tapahtuu kaltoinkohtelua. Valvonnan haaste on se, että perhehoito on julkisen tehtävän hoitamista yksityiskodissa, jonne ei voi mennä tarkastuksille ilman perusteltua syytä. Perhehoitajat voivat kokea jäävänsä yksin, sillä heillä ei ole valitustahoa, joka valvoisi sijoittajatahon työtä heidän näkökulmastaan.

OHJELMA

9.00 Päivän avaus ja katsaus OSSSI-hankkeen perhehoidon kyselyn tuloksiin

Projektipäällikkö Senni Laine, Osaamista sijaishuoltoon

9.20 Lapsen oikeusturva ja perhehoidon valvonta

Esittelijäneuvos Tapio Rätty, Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia

12-13 Lounas

13.00 Perhehoitoa Amerikan malliin – esimerkkitapaus kalifornialaisesta perhehoidon tuesta ja valvonnasta

Sosiaalityön lehtori Mira Schroderus, Oulun ammattikorkeakoulu

13.45 Sosiaaliasiamiehen rooli perhehoidossa

Mirva Makkonen, sosiaali- ja potilasasiamies, Oulun kaupunki

14.30 Tauko

14.45 Perhe-elämää vai sijaishuoltoa?

Minna Ahokas, Perhehoitoliitto ry:n puheenjohtaja

15.30 Kommenttipuheenvuoro: näkökulmia perhehoidon valvontaan

Tuula Kivistö-Pyhtilä, Tiimivanhemmuusterapeutti, sosiaalityöntekijä, PKS

[Koulutuspäivän materiaaleista](#) löytyvät kaikkien esitysten diat ja iltapäivän osuus tallenteena.

Hyvän kohtelun suunnitelma

Lastensuojelulaitosten on laadittava lastensuojelulain §61b mukainen hyvää kohtelua koskeva suunnitelma osana omavalvontasuunnitelmaa 1.1.2020 lähtien. Suunnitelman täytyy olla erillinen ja selkeä oma kokonaisuutensa, joka arvioidaan ja tarkastetaan vuosittain. Säännös on velvoittava vain lastensuojelulaitoksille, mutta suunnitelman laatimista on hyvä harkita myös perhekodeissa ja ammatillisissa perhekodeissa, vaikka rajoitustoimenpiteitä ei näissä sijaishuoltopaikoissa voida käyttää. Tavoitteena on vahvistaa lastensuojelulaitokseen sijoitetun lapsen oikeutta hyvään kohteluun, huolenpitoon, itsemääräämisoikeuteen sekä ihmisarvoa kunnioittavaan kohteluun.

Koska hyvän kohtelun suunnitelman tekemiseen ei ollut selkeää mallia olemassa, luotiin hankkeessa malli sen laatimiseen ja asiaa koulutettiin kahtena eri koulutuskertana. Kouluttajina toimivat OSSI-hankkeen asiantuntijoiden lisäksi Pohjois-Suomen Avin ylitarkastaja Saku Vaskivuo ja Veturointi-toiminnan kokemusasiantuntija Niina Jääskeläinen.

OSSI-hankkeen hyvän kohtelun suunnitelman koulutus on jaettu kahteen osaan (18.3.2021 ja 22.4.2021). Osan 1 materiaalit sisältävät hyvän kohtelun suunnitelman kohdat, jotka sopivat tehtäväksi myös ammatillisille perhekodeille. Lisäksi materiaaleista löytyy Pohjois-Suomen AVIn ohjeistus hyvän kohtelun suunnitelman tekemiseen. Osan 2 materiaalit sisältävät hyvän kohtelun suunnitelman kohdat, jotka liittyvät rajoitustoimenpiteisiin.

[Hyvän kohtelun suunnitelma OSA 1](#) (oheisesta linkistä pääset koulutusmateriaaleihin, myös tallenne saatavilla)

[Hyvän kohtelun suunnitelma OSA 2](#) (oheisesta linkistä pääset koulutusmateriaaleihin, myös tallenne saatavilla)

Kirjaamisen workshop

Lastensuojelulaitosten työntekijöiden yhtenä haasteena oli kyselyjemme mukaan kirjaamiseen liittyvät asiat. Kirjaamiselta vaaditaan entistä suurempaa tarkkuutta, lapsikohtaisuutta ja suhteuttamista sijoituksen tavoitteisiin. Kirjaamisen koulutuksesta, joka järjestettiin 27.4.2021, saa vinkkejä kirjaamisen kehittämiseen. Asiakkaan kohtaamisen rinnalla kirjaaminen, työn suunnittelu ja tulosten arviointi ovat yhtä tärkeitä sosiaalihuollon asiakastyön osa-alueita. Kirjaaminen on lastensuojelussa ja sijaishuollossa lakisääteinen pakko, mutta onko kirjaaminen aina asiakaslähtöistä tai edes sijaishuollon tavoitteita

palvelevaa? Lähihoitajien kannalta etenkin sijaishuollon laitosnäkökulman puheenvuorosta saa hyviä käytännön esimerkkejä. Koulutuspäivän loppuosiossa on myös erilaisia harjoituksia.

OHJELMA

12.00 Tervetuloa

Sanni Pietilä, Osaamista sijaishuoltoon -hanke

12.10-12.45 Asiakastyön dokumentoinnista

Päivi Tervasoff, OAMK

13-13.30 Sosiaalityöntekijän näkökulmasta

Mira Schroderus OAMK

13.45-15 Sijaishuollon laitosnäkökulmasta

Sanni Pietilä

15.15-15.45 Harjoituksia ja keskustelua

[Kirjaamisen workshop](#) -linkin kautta pääset materiaaleihin. Saatavilla koulutustallenne ja diat.

Varmuutta valvontaan

Osaamista sijaishuoltoon -hanke järjesti 1.9.2021 kehittämispäivän lastensuojelulaitosten valvonnasta. Miten lapsen oikeudet hänen tarvitsemiin palveluihin ja tukitoimiin, opetukseen ja terveydenhuoltoon toteutuvat? Miten kielelliset oikeudet on huomioitu? Miten lapsen käyttövarojen maksaminen ja käyttö on toteutunut? Sijaishuollon laadun valvonnan kannalta keskeisiä asioita ovat lasten kohtelu, harrastusmahdollisuudet, ulkoilu, ravitsemus, sijaishuoltoyksikön tilat ja henkilökunta, yksikön säännöt, asiakastyön ja mahdollisten rajoitustoimenpiteiden kirjaukset.

[Varmuutta valvontaan kehittämispäivä](#) -linkistä löydät päivään liittyvät diat.

4 Erityislasten kanssa toimiminen

Ohjaajien koulutustoitteissa nousivat vahvasti esiin myös traumatietous sekä neuvot neapsylasten kanssa toimimiseen. Olemme hankkeen aikana vastanneet näihin toiveisiin monin eri koulutuksin.

Vakavan kaltoinkohtelun vaikutus lapsen kehitykseen ja seurausten huomioiminen arjessa

Workshopissa tutustuttiin vakavan kaltoinkohtelun vaikutukseen lapsen kehityksessä. Kouluttajana toimi psykologi, kouluttajapsykoterapeutti (traumapsykoterapia), kognitiivinen terapeutti (YET) Tuija Korhonen Traumaterapiakeskuksesta. Koulutuksessa saadaan tietoa mm. lapsen kehitysympäristön merkityksestä kiintymyssuhteeseen, aivojen kehityksestä, traumatisoitumisesta, mentalisaatiosta, ennakoitavuuden ja rutiinien merkityksestä turvallisuuden syntymisen kannalta sekä siitä, mitä on hyvä muistaa, kun autetaan kaltoinkohdeltuja lapsia.

[Vakavan kaltoinkohtelun vaikutus...- koulutuksesta](#) on saatavilla sekä tallenne että diat.

Traumatisoituneen nuoren kohtaaminen

Käytännönläheisessä koulutusiltapäivässä saadaan perustietoa traumaoireilusta, perehdytään kriisiin ja trauman väliseen eroon, opetellaan vakauttavan työn merkitystä ja toleranssi- eli sietoikkunaa. Materiaaleissa on myös työvihko nuorten kanssa tehtävän vakauttamisen ja vuorovaikutuksen tueksi. Kouluttajina toimivat psykiatrinen sairaanhoitaja, erityistyöntekijä, Theraplay-terapeutti Pilvi Morko ja psykologi, KM, kriisityöntekijä Pauliina Junnikkala.

[Traumatisoituneen nuoren kohtaaminen](#) -koulutuksesta on saatavilla tallenne ja työkirja.

Sijoitetun lapsen kohtaaminen ja grooming-ilmiönä

Miten nuoren kuunteleminen mahdollistuu arjessa ja miten luottamuksellisen ja avoimen vuorovaikutuksen kautta mahdollistetaan nuorten osallistuminen? Minkälainen on hyvä ohjaaja lasten ja nuorten mielestä? Koulutuksessa paneuduttiin lapsen ja nuoren kohtaamiseen sijaishuollossa. Samaa teemaa, eli hyvän ohjaajan ja kohtaamisen tunnusmerkkejä käsittelee [Turvassa vai säilössä](#) -raporttimme.

Toisena teemana pohdittiin grooming ilmiötä. Mistä ilmiössä on kyse? Miten ennaltaehkäistä lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa seksuaalista hyväksikäyttöä ja miten auttaa ja tukea nuorta, joka on kohdannut seksuaalista väkivaltaa? Kouluttajina toimivat Pelastakaa lapset ry:n asiantuntija Pauliina Sillfors ja palvelupäällikkö Anu Lehto.

[Grooming ja sijoitetun lapsen kohtaaminen](#) – koulutuksesta on saatavilla kouluksen diat.

Ohjaajan tunnetaidot ja sietoikkuna

Ohjaajan omat tunteet ja uskomukset vaikuttavat työskentelyyn lapsen kanssa. Koulutuksessa tutustutaan autonomisen hermoston vireystilojen tunnistamiseen ja säätelyyn sekä mielellistämisen (mentalisaation) käsitteeseen. Kun ohjaaja on tietoinen oman kehonsa ja mielensä reaktioista, auttaa se selkeyttämään ja erottamaan omia ja toisten tunteita. Koulutus antaa eväitä sietoikkuna-työskentelyyn.

Kouluttajina toimivat traumapsykoterapeutti, kouluttajapsykoterapeutti, EMDR-terapeutti, ensihoitaja/sairaanhoitaja (amk) Jonna Södervall/Mindventure Oy. Kommenttipuheenvuorossaan Kropsun perhekodin vastaava ohjaaja Elina Kukko kertoo tunnetaitojen ja sietoikkunan käytöstä perhekodin arjessa. Lopuksi kuulemme RageStop –hankkeen projektipäällikkö Harriet Tervosen esittelyn siitä, millä tavoin tunnetaidot ja sietoikkuna voidaan viedä työskentelyyn nuoren kanssa koulumaailmassa.

[Ohjaajan tunnetaidot ja sietoikkuna](#) -koulutuksesta on nähtävillä koulutustallenne sekä diat.

Epävakaata persoonallisuutta nuoren selviytymiskeinona

Epävakaata persoonallisuutta on vaikea, ihmisen toimintakykyä merkittävästi heikentävä häiriö. Epävakaaseen persoonallisuushäiriöön viittavia tekijöitä tulisi havaita tehokkaasti, jotta erilaisiin tukitarpeisiin voidaan vastata mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Mitkä ovat epävakaan persoonallisuuden tunnusmerkit? Miten epävakaata persoonallisuutta kehittyy? Entäpä miten voimme tukea nuorta, joka elää tässä tunteiden vuoristoradassa? 4.11.2021 järjestetty koulutus antaa tiedon ja konkreettisten työkalujen lisäksi tukea ammattilaisen jaksamiseen näissä arjen tärkeissä kohtaamisissa. Kouluttajana psykiatrinen sairaanhoitaja, terveystieteiden maisteri ja opettaja Antti-Tuomas Heinonen Suomen Diakoniaopistolta

[Epävakaata persoonallisuutta nuoren selviytymiskeinona](#) -koulutuksesta on saatavilla tallenne ja diat.

Ohjaajan nepsytaidot –koulutus

Koulutus antaa tietoa neuropsykiatrisista häiriöistä (ADHD/ADD, Aspergerin oireyhtymä ja muut autismikirjon häiriöt, Touretten oireyhtymä ja kehityksellinen kielihäiriö), auttaa ymmärtämään nepsy-nuorta ja tarjoaa käytännön työvälineitä lasten ja nuorten kanssa työskentelyyn. Koulutusmateriaaleissa on myös käytännönläheinen työkirja nepsy-nuorten kanssa työskentelyyn. Kouluttajana Pilvi Morko, vuorovaikutus- ja kiintymyssuhdeterapeutti, psykiatrinen sairaanhoitaja ja Pauliina Junnikkala, psykologi, KM.

[Ohjaajan nepsytaidot](#) (viereisestä linkistä pääset materiaaleihin ja työkirjaan)

5 Tietoa ja menetelmiä arjen työskentelyyn

Ohjaajan työ lastensuojelun laitoshuollon arjessa on lapsen ja nuoren kasvun ja kehityksen tukemista. Arjessa vastaan tulee monenlaisia haasteita ja pohdintaa aiheuttavia tilanteita. Pääteet voivat kiinnostaa nuorta, ja oma seksuaalisuus voi olla vielä etsinnässä. Voimavaroalähtöisyys on keskeinen osa niin nuorten kuin vanhempien kanssa tehtävää työtä.

Motivoiva haastattelu

Motivoiva haastattelu on ammattilaisen ja asiakkaan väliseen yhteistyöhön perustuva, asiakaskeskeinen ohjausmenetelmä. Sen avulla pyritään löytämään ja vahvistamaan asiakkaan motivaatiota elämäntapamuutokseen. Menetelmää voidaan hyödyntää laajasti eri tilanteissa. Motivoiva haastattelu koulutuksessa 22.9.2020 kouluttajana on psykiatrinen sairaanhoitaja, terveystieteiden maisteri ja hoitotyön opettaja Antti-Tuomas Heinonen.

[Motivoiva haastattelu](#) -koulutuksen materiaaleista löytyy koulutustalenne ja diat.

Minä seksuaalikasvattajana

Minä seksuaalikasvattajana koulutuksessa Tietoiseksi -hankkeen asiantuntijat kertovat, miten seksuaalisuudesta ja seksistä voi puhua nuorelle. Seksuaalikasvatuksen tavoitteena on mm., että nuoret voivat hankkia tiedot, taidot, asenteet ja arvot, joita he tarvitsevat määrittääkseen seksuaalisuutensa ja nauttiakseen siitä fyysisesti ja emotionaalisesti. Lasten ja nuorten on tärkeää oppia myös turvataitoja. Koulutuksessa saadaan vinkkejä siihen, miten nuorten sukupuoli-identiteettiä voi tukea lastensuojelun arjessa. Seksuaalikasvatus on sitä, että turvallinen aikuinen puhuu nuoren kanssa siitä, mitä nuori ajattelee, kokee ja tuntee. Ottamalla asian itse puheeksi, aikuinen antaa luvan sille, että seksuaalisuudesta ja seksuaalisesta moninaisuudesta voi puhua. Aikuisella ei tarvitse olla ”oikeita vastauksia”. Kouluttajina psykoterapeutti, seksuaalikasvattaja Paula Mällinen ja seksuaalineuvoja Luz Peltoniemi Tietoiseksi -hankkeesta.

[Minä seksuaalikasvattajana](#) -koulutuksesta on katseltavissa koulutustalenne.

Päihdetyön workshop

Päihdetyön koulutusiltapäivästä saa työkaluja päihteitä kokeilevien ja käyttävien nuorten kanssa työskentelyyn. Koulutus pohjautuu työkirjaan, joka perustuu kognitiivisiin lyhytterapeuttisiin työskentelymalleihin (DKT, HOT, skeematerapia).

Tavoitteena on auttaa nuoria päihteiden käyttäjiä riippuvuuksien ymmärtämisessä, hallinnassa ja käytön vähentämisessä/lopettamisessa. Koulutuksessa tutustutaan työkirjaan, joka on tarkoitettu nuorille, joilla on haitallista päihteiden käyttöä. Työkirja on kehitetty käytettäväksi kahdenkeskiseen työskentelyyn nuoren kanssa.

Kouluttajina toimivat Pilvi Morko, vuorovaikutus- ja kiintymyssuhdeterapeutti, psykiatrinen sairaanhoitaja ja Pauliina Junnikkala, psykologi, KM.

[Päihdetyön workshop](#) -linkistä pääset katsomaan koulutustallenteen.

Myös työtä ohjaavat säädökset ja määräykset -osiossa olleessa Rajoitta vai rajoittaa kehittämispäivässä on tietoa päihteistä.

Vanhemmuuden tukeminen

Työskentely sijaishuollossa olevan lapsen ja hänen vanhempansa kanssa on aina lapsilähtöistä. Vanhemman kanssa työskennellään, jotta lapsen kotiutuminen olisi mahdollista, tapaamiset lapsen ja vanhemman välillä sujuisivat lasta tukevasti ja lapsi saisi turvallisen ja hänen kehitystään tukevan lapsuuden sijaishuoltoapaikassaan. Vanhemmuuden tukeminen -koulutuksessa perehdytään mm. etävanhemmuuteen, perheen kanssa tehtävään yhteistyöhön, osallisuuden tukemiseen ja vertaistukeen. Koulutus antaa eväitä kaikille toimijoille sijoituksen aikaisessa sosiaalityössä.

Kouluttajina OSSI -hankkeen asiantuntijaopettajat Mira Schroderus, OAMK ja Mervi Mäkelä-Lehtola, OSAO sekä Sanna Hämäläinen, Kasper ry (Voikukkia toiminnan esittely).

[Vanhemmuuden tukeminen](#) -koulutuksesta on saatavilla koulutustallenne ja diat.

Voimaa vertaisilta, kokemusasiantuntijat sijaishuollossa

Kehittämispäivän aiheena on kokemusasiantuntijoiden ja vertaisten käyttö lastensuojelun sijaishuollossa. Päivän aikana pohdittiin asioita, jotka tulisi huomioida jos kokemusasiantuntija työskentelee lastensuojelussa. Näitä olivat mm salassapitovelvollisuus, työsopimus eli missä roolissa kokemusasiantuntija on, kokemusasiantuntijan jaksaminen, työnohjaus, kirjaaminen (mihin/kuka kirjaa?), miten kokemusasiantuntijoita koulutetaan ja millaisin ehdoin heitä voi ottaa käymään laitokseen.

OHJELMA

9.00 Kokemusasiantuntijakoulutus - Verto-hankkeen ja Oulun avopäihdepalveluiden koulutusmalli

Hanna Eskola, ohjaaja, Nuorten Ystävät/Verto

10 Tauko

10.15 Kokemuksia kokemusasiantuntijoiden käytöstä sijaishuollossa

Erytistyöntekijä Pilvi Morko, NY-ODL

Kehityspäällikkö Mika Pajuniemi, ~~Abn~~oy Oy

11 Mitä sijaishuollon vertaistoiminnassa tulisi huomioida

Saku Vaskivuo, Pohjois-Suomen AVI

11.20 Lounas

11.50 Valtti -vertaisarviointimalli nuoren ja laitoksen kehittämisen tukena

Onni Westlund, asiantuntija, Pesäpuu ry

[Voimaa vertaisilta, kokemusasiantuntijat sijaishuollossa](#) -linkistä on katsottavissa koulutuksen tallenne.

Hengitys- ja maadoitusharjoitukset

Koulutuksessa esitellään erilaisia harjoituksia, joiden avulla ohjaaja voi lievittää omaa stressiään ja soveltaa oppimaansa myös toisten auttamiseen esimerkiksi tilanteissa, kun lapsi jännittää, on ahdistunut tai kärsii paniikkioireista. Kouluttajana toimii traumapsykoterapeutti, kouluttajapsykoterapeutti, EMDR-terapeutti, ensihoitaja/sairaanhoitaja (amk) Jonna Södervall/Mindventure.

[Hengitys- ja maadoitusharjoitukset](#) -linkistä pääset koulutustallenteeseen. Saatavilla myös diat.

Työkaluja nuoren kohtaamiseen

Ongelmista voi selviytyä ja niihin löytyy ratkaisuja. Jokaisella on voimavaroja ja taitoja, jotka auttavat selviytymään. Tämän koulutuksen ytimessä on ajatus, että mitä paremmin tuntee nuoren ja hänen maailmansa, sitä tiukemmin pääsee kiinni hänen tarpeisiinsa. Kun tarpeet ja nuoren omat vahvuudet on tiedossa, voi luontevammin tarttua tukitoimiin. Nuorten pyrkimys on tuntea itsensä hyvinvoiviksi ja hyväksytyiksi.

Koulutuksessa esiteltiin SELVIYTYMISEN MERKIT ja CHECKPOINT* Mitä kuuluu tänään? -pelit sekä OmaBoxi-kortit nuoren ja työntekijän väliseen kohtaamiseen. Lisäksi esiteltiin lyhyesti myös muita nuorille suunnattuja työskentelyvälineitä, esimerkiksi Arvo meissä ja Tunne tyypit. Kouluttajana nuorten osallisuudesta ja kokemusasiantuntijuudesta vastaava Helena Inkinen Pesäpuusta.

[Työkaluja nuoren kohtaamiseen](#) -koulutuksesta on saatavilla koulutustallenne.

6 Ohjaajan työssäjaksaminen ja alan veto- ja pitovoima

Lastensuojelulaitoksia piinaa sama työvoimapula kuin koko sote-sektoria laajemminkin. Ohjaajia on vaikea saada etenkin vaativan sijaishuollon laitoksiin, ja ohjaajat myös vaihtavat usein työpaikkaa. Lastensuojelun keskusliiton Lapsen vuoksi -raportti kertoi karua kieltä ohjaajien työssään kokemasta väkivallasta ja työuupumuksesta (Tiili & Kuokkanen 2021). OSSI-hankkeessa jatkoimme aihetta selvittämällä [Vaihtuvat aikuiset, tuntemattomat työkaverit](#) -raportissa, miten lapset kokevat ohjaajien vaihtumisen perhekodeissa ja lastensuojelulaitoksissa.

Selvää on, että ohjaajien kouluttamiseen ja työssäjaksamisen tukemiseen tulisi kiinnittää nykyistä enemmän huomiota. Omien rajojen tunnistaminen ja työn aiheuttamien tunteiden ymmärtäminen voi auttaa myös tulevia ohjaajia tunnistamaan mm myötätuntouupumuksen ja sijaistraumatisoitumisen merkit.

Ohjaajan työssäjaksaminen

OSSI –hankkeen koulutuksessa käsitellään ohjaajan työssäjaksamista ja työhyvinvointia työyhteisön vuorovaikutuksen ja tunteet työyhteisön voimavarana teemojen kautta. Kouluttajina ovat sosiaalialan opettajat Antti-Tuomas Heinonen ja Tarja Tuovinen-Kakko.

[Ohjaajan työssäjaksaminen](#) -linkistä löydät koulutuksen tallenteen ja diat.

Sijaistraumatisoituminen sijaishuollossa

Tavoitteena on ymmärtää auttamistyön vaikutuksia omaan hyvinvointiin ja keskustella myötätuntouupumuksesta ja sijaistraumatisoitumisesta. Koulutuksessa pohditaan myös stressin ja kuormituksen vaikutuksia itsen ja työyhteisöön sekä saadaan tietoa erilaisista työhyvinvointia lisäävistä keinoista. Kouluttaja traumapsykoterapeutti, kouluttajapsykoterapeutti, EMDR-terapeutti, ensihoitaja/sairaanhoitaja (amk) Jonna Södervall/Mindventure Oy.

[Sijaistraumatisoituminen sijaishuollossa](#) -linkistä pääset katsomaan koulutuksen tallenteen ja diat.

Lahjotaan ne rakkaudella

Lahjotaan ne rakkaudella -kehittämisspäivä järjestettiin 18.1.2022 ja siinä pureudutaan sijaishuollon veto- ja pitovoimatekijöihin. Aluksi OSSI –hankkeen projektipäällikkö Senni Laine käy läpi tuloksia

hankkeen [Vaihtuvat aikuiset, tuntemattomat työkaverit](#) -raportista ja kyselyjen kautta saatuja kokemuksia lastensuojelun veto- ja pitovoimasta. Mitä opiskelijat ajattelevat työskentelystä sijaishuollossa? Minkälainen mielikuva oppilaitoksissa on sijaishuollon lastensuojelulaitoksissa työskentelevien koulutustaustasta? Mitä ohjaajien vaihtuvuus tarkoittaa sijoitetuille lapsille ja laitoksen arjessa? Päivän aikana pohditaan myös työturvallisuuden, johtamisen ja työhyvinvoinnin merkitystä veto- ja pitovoimatekijöinä.

OHJELMA

9.00 **Mitä tiedämme sijaishuollon veto- ja pitovoimatekijöistä**

projektipäällikkö Senni Laine, Osaamista sijaishuoltoon

10.00 **Väkivallan uhka ja työturvallisuus**

erityisasiantuntija Elina Östring, Työterveyslaitos

11.00 lounas

11.45 **Sijaishuollon kolme kulmaa – mikä kärki edellä?**

Jukka Sihlman ja Sari Itäpelto, Avosylin Oy

13.00 **Mistä vetoa ja pitoa vaativaan sijaishuoltoon?**

kehitysjohtaja Mikko Oranen, Hoivatie

14.15 **Onnistumme yhdessä -ratkaisukeskeisyys työhyvinvoinnin lähtökohtana**

FT, YTM Marja-Liisa Manka

15.15 Päivän päätös

[Lahjotaan ne rakkaudella](#) -koulutuspäivästä on nähtävillä koko päivän koulutustalenne.

Tulevaisuuden sijaishuoltoa -loppuseminaari

Osaamista sijaishuoltoon -hankkeen päätösseminaarissa pohdittiin, millaista tulevaisuuden sijaishuolto on, mistä tulevaisuuden työntekijät saadaan ja millaista osaamista sijaishuollossa tarvitaan. Kehityspäivä oli OSSI-hankkeen loppuseminaari, joten OSSI-hankkeen työntekijät esittivät hankkeen tuloksia, ja videon kautta saimme terveisiä myös alueen lastensuojelulaitoksista. Puhujina

seminaarissa olivat eduskunnan oikeusasiamiehen toimiston esittelijäneuvos Tapio Rätty, Diakin sosiaalialan yliopettaja Jari Helminen, THL:n erityisasiantuntija Pia Eriksson ja Hoivatien kehitysjohtaja Mikko Oranen.

OHJELMA

9.00 Lastensuojelua eilen, tänään ja huomenna

Esittelijäneuvos Tapio Rätty, Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia

12.00 Lounas

12.30 Millaista osaamista Ossi-hanke toi?

Osaamista sijaishuoltoon -hankkeen työntekijät ja yhteistyökumppanit

13.15 Ammattikorkeakoulujen sosionomikoulutus ja lastensuojelutyön osaaminen

Jari Helminen, sosiaalialan yliopettaja, Diakonia-ammattikorkeakoulu

13.45 Tauko

14.00 Kohti hyvinvointialueita – sijaishuollon kehittämisen suuntia

Pia Eriksson, erikoistutkija, Terveystieteiden tutkimuskeskus

14.30 Loppusanat

Mikko Oranen, kehitysjohtaja, Hoivatie Oy

[Tulevaisuuden sijaishuolto](#) (koulutuksesta on saatavilla diat ja tallenteena iltapäivän osuus)

7 Lopuksi

Osaamista sijaishuoltoon -hankkeen kahden vuoden aikana on tuotettu valtava määrä materiaalia. Materiaalia, jota niin alan nykyiset kuin tulevatkin ammattilaiset voivat jatkossakin hyödyntää. Toivottavasti OSSI –hankkeen tuottamat materiaalit omalta osaltaan elävöittävät opetusta ja saavat yhä useamman tulevan lähihoitajan innostumaan sijaishuollossa työskentelystä. Lastensuojelulaitoksissa työskentelee eri koulutustaustalla olevia työntekijöitä - mm. sosionomeja, nuoris- ja vapaa-ajan ohjaajia, yhteisöpedagogeja, sairaanhoitajia, terveydenhoitajia ja lähihoitajia. Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon suorittanut lähihoitaja on omalta osaltaan vahvistamassa laadukkaan sijaishuollon toteuttamista.

Osaamista sijaishuoltoon -hankkeen nettisivuston materiaaleja voi hyödyntää opiskelijan itsenäisenä opiskeluna, ennakkotehtävinä tai perehtyä yhdessä niihin oppitunneilla. Opettajan on hyvä itse ennakkoon perehtyä materiaaleihin ja esimerkiksi koulutustallenteiden osalta katsoa, miltä osin koulutustallenne soveltuu opetussisältöön. Opiskelijoiden aktivoimiseksi kannattaa ennakkoon miettiä kysymykset, mihin opiskelijat pyrkivät löytämään vastauksen. Tallenteita voi myös opetustilanteessa katsoa osissa ja välillä pysähtyä yhteisen opetuskesustelun äärelle. Koulutuksissa esiteltyjen ja hankkeen nettisivuilla tietopankki osiossa olevien menetelmien ja välineiden käyttömahdollisuudet konkretisoituvat, kun niiden käyttöä harjoitellaan oppitunneilla.

OSSI-hankkeen materiaalit nettisivuilla jäävät käyttöön hankkeen jälkeenkin, vaikkakaan uutta tietoa sivuille ei enää päivitetä. Monet koulutustemme aiheet kestävät hyvin aikaa, ja toivommekin että tallenteita katsotaan ahkerasti hankkeen päättymisen jälkeenkin.

Osaamista sijaishuoltoon -hankkeen sivut löytyvät osoitteesta osaamistasijaishuoltoon.fi. Koulutustallenteet on upotettu sivuille YouTubesta, ja voit halutessasi katsoa tallenteet myös suoraan [OSSI-hankkeen kanavalta](#).

Hankkeen tuottamat raportit

[Turvassa vai säilössä? Sijoitettujen nuorten kokemuksia lastensuojelulaitoksista ja niiden ohjaajista](#) -raportti käsittelee nimensä mukaisesti sijoitettujen lasten ajatuksia hyvästä ohjaajasta, hyvästä ja huonosta sijaishuollosta ja siitä, mitä ohjaajien tulisi osata paremmin. Myös ohjaajia on haastateltu raporttiin heidän osaamistarpeistaan sijaishuollossa tehtävässä työssä.

[Sekaisin – Päähteet lastensuojelulaitoksessa](#) raportissa ääneen pääsevät nuoret, jotka ovat käyttäneet päihteitä ennen sijaishuoltoa ja/tai sen aikana. Nuoret kertovat päihteidenkäytöstään, sijoituksen vaikutuksesta siihen sekä saamastaan päihdekuntoutuksesta.

[Kiinnostava, pelottava sijaishuolto](#) on raportti, jossa Diakonia-ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelijat pääsevät kertomaan näkemyksistään lastensuojelun sijaishuollon opetuksesta ja ajatuksistaan sijaishuollosta tulevaisuuden työpaikkana.

[Sijaishuollon osaamisen tarpeita kartoittamassa](#) -raportissa kootaan yhteen hankkeen kyselyissä kertynyttä tietoa sijaishuollon kentän koulutustarpeista ja lastensuojelulaitosten ja oppilaitosten yhteistyöstä. Äänessä ovat lastensuojelulaitosten ohjaajat, alan opettajat kuin sijoitetut lapsetkin.

[Mitä kuuluu perhehoitoon?](#) on raportti, jossa pyrimme vastaamaan otsikon kysymykseen. Asian selvittämiseksi teimme valtakunnallisen kyselyn perhehoitajille, lapsen asioista vastaaville sosiaalityöntekijöille ja perhehoitoon sijoitetuille lapsille.

[Kohti sijaishuollon ammattilaisuutta](#) -raportissa kysyttiin Oulun ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelijoilta kokemuksia lastensuojelun sijaishuollon opetuksesta ja ajatuksistaan sijaishuollosta tulevaisuuden työpaikkana.

[Jonossa](#) -raportin aiheena on sijoitettujen lasten pääsy mielenterveyspalveluihin. Alueen lastensuojeluyksiköiltä kysyttiin kokemuksia hoitopääsystä ja hoidosta Oulun kaupungin lasten ja nuorisopsykiatrisen työryhmässä (Lanu) ja Oulun yliopistollisen sairaalan lasten- ja nuorisopsykiatrian osastoilla ja poliklinikoilla.

[Vaihtuvat aikuiset, tuntemattomat työkaverit](#) – raportissa käsittelemme lastensuojelulaitosten ja perhekotien ohjaajien vaihtuvuutta. Sijoitetut lapset kertovat kokemuksiaan ohjaajien vaihtumisesta ja ohjaajat kertovat, miksi he ovat vaihtaneet työpaikkaa.

Lähteet

ePerusteet. Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto. Luettu 17.1.2022. Saatavilla

[ePerusteet \(opintopolku.fi\)](https://www.opintopolku.fi)

Eriksson, P. & Korhonen, P. (2022). ”Kiitos, kun pidätte huolta, että asiat olisi minulla hyvin”: Kysy ja kuuntele -hankkeen loppuraportti. THL. Raportti 3/2022. Luettu 9.4.2022. Saatavilla

<https://www.julkari.fi/handle/10024/144202>

Kivelä, N., Liukkonen, T. & Niemi, A. (2015). Kasvun ja hoidon osaaja. Sanoma Pro.

Lastensuojelulaki 2007/417. Saatavilla <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>

Tiili, A. & Kuokkanen, J. (2021): Lapsen vuoksi - Lastensuojelun laitoshoidon vetovoimatekijät ja alalta työntävät tekijät -selvitys. Saatavilla <https://www.lskl.fi/julkaisut/lapsen-vuoksi/>